Er is wél toekomst voor groen staal in Nederland.

Er klinken twijfels over de haalbaarheid van groen waterstof bij Tata Steel in IJmuiden. Toch heeft het staalbedrijf een uitstekende uitgangspositie, schrijven Albert Kassies en Antoinette Sol van Tata Steel.

Er is in Nederland plek voor een staalfabriek, nu én in de toekomst. Dat is ook de conclusie van oud-minister Hans Wijers en oud-consultant Frans Blom, nadat zij door het vorige kabinet waren aangesteld om het Groen Staal-plan van Tata Steel Nederland onder de loep te nemen. Na de verschijning van hun rapport volgde Kamerbrede steun voor dit plan.

Met enige regelmaat zijn er partijen die beweren dat groen staal in Nederland niet kan. Zij stellen dat Nederland ongeschikt is om voldoende economisch aantrekkelijke duurzame elektriciteit op te wekken en daarmee een staalfabriek draaiende te houden. Staal uit Nederland zou zelfs een aflopende zaak zijn, zo stelden onderzoekers van SOMO in het FD (4 december).

Het tegendeel is waar. Nederland is als land aan de Noordzee uitstekend gesitueerd om tegen economisch interessante tarieven voldoende groene stroom op te wekken. Bovendien worden prijsverschillen in de Europese elektriciteitsmarkt steeds kleiner. De toekomstige, gemiddelde elektriciteitsprijs is ongeveer even hoog als in de landen om ons heen en ook in vergelijking met landen in Zuid-Europa is het verschil klein. Dat verschil is geen rechtvaardiging voor het verplaatsen van een volledige staalfabriek en de economie die daar omheen is gegroeid.

Ook is er voldoende groene stroom voor Tata Steel. In 2032 zullen we met ons Groen Staalplan 3% van de geïnstalleerde wind op zee consumeren. In sommige delen van het land is er daarbij door netcongestie onvoldoende netcapaciteit om deze groene stroom te transporteren. Dit gaat voor Tata Steel niet op, omdat wij direct aan de kust zitten en zo direct de elektriciteit kunnen benutten.

Duur waterstof.

De installaties voor groen staal die Tata Steel gaat bouwen zijn 'hydrogen-ready' en zullen eerst worden opgestart met aardgas. Het doel is om dit aardgas zo snel mogelijk te vervangen door groene waterstof. Helaas zijn de afgelopen vier jaar de gepubliceerde kostenverwachtingen van groene waterstof in 2030 veel somberder geworden, met name omdat nu blijkt dat de eerste inschattingen veel kosten niet meenamen. Dit geldt echter niet alleen voor Nederland, maar voor de hele wereld. Groen staal met groene waterstof maken is nu voor niemand betaalbaar (zonder subsidies of een hoge klantpremie), totdat er specifieke, Europese verplichtingen komen voor toepassing in consumentenproducten.

Door aardgas in te zetten in de nieuwe installaties realiseren we een reductie van 5 miljoen ton CO₂-emissie. Daarna gaan we kijken hoe we de resterende CO₂-emissies kunnen verminderen. Hiervoor onderzoeken we ook alternatieven voor groene waterstof zoals biomethaan, CO₂-afvang en -opslag en blauwe waterstof om groen – en dus CO₂ vrij – staal

te maken. Laat het nu zo zijn dat Nederland hele goede kaarten heeft voor deze technologieën, mits we doorpakken met het uitbouwen van de benodigde infrastructuur.

Misverstand over kosten.

In de vergelijking met andere landen valt het vooral op dat netwerkkosten voor grootverbruikers zorgen voor grote prijsverschillen. Het in lijn brengen van deze kosten met andere Europese landen is iets waar de Nederlandse industrie al langer voor pleit.

Onderzoeken van onder meer Aurora, PwC en E-Bridge tonen aan dat het speelveld voor Nederlandse industriële bedrijven niet in de pas loopt met de landen om ons heen. Wij betalen niet meer voor onze elektriciteit, maar wel voor de kosten om het te krijgen op de plek waar het nodig is. Netwerkkosten zijn een beleidskeuze en medebepalend voor het Nederlandse vestigingsklimaat. Wanneer het vestigingsklimaat hier in lijn is met de omringende landen, kan Tata Steel de gunstige ligging maximaal benutten.

Een ander misverstand betreft de subsidie door de overheid. Van een jaarlijkse subsidie, zoals soms beweerd wordt, is geen sprake. Tata Steel Nederland is – net als veel andere industriële partijen – in gesprek over een eenmalige ondersteuning die er voor moet zorgen dat de verduurzaming sneller kan worden uitgevoerd. Andere staalbedrijven in Europa zijn ook in gesprek met hun overheid.

Goede randvoorwaarden.

Staal is een materiaal dat de moderne manier van leven mogelijk maakt. Het is een product waar we ons iedere dag mee omringen. Of het nu een elektrische auto of een zonnecollector is, een koelkast of de pan op het fornuis.

Het terrein van Tata Steel in IJmuiden is in de loop der jaren uitgegroeid tot een op maat gemaakt terrein voor staalproductie. In de staaleconomie werken zo'n 30.000 trotse vakmensen, waarvan 9000 in dienst van Tata Steel. Staal geeft de regio kracht. Er is een geweldige infrastructuur: we hebben zeehavens, spoorverbindingen en een goed gas- en elektriciteitsnetwerk. Dat zijn allemaal randvoorwaarden voor een goed functionerende staalfabriek.

In de IJmond werken mensen al meer dan 100 jaar met veel kennis, ervaring en passie in de staalindustrie. Dit zetten we nu in om verduurzaming te realiseren en groen staal in een schone omgeving mogelijk te maken.